

Література:

1. Alexander J. C. The civil sphere. Oxford : Oxford University Press, 2006. 793 p.
2. Does capitalism have a future? / I. Wallerstein et al. New York : Oxford University Press, 2013. 192 p.
3. Wallerstein I. The modern world-system I: capitalist agriculture and the origins of the European world-economy in the sixteenth century. Berkeley and Los Angeles : University of California Press, 2011. 410 p.
4. Wallerstein I. The modern world-system IV: centrist liberalism triumphant, 1789–1914. Berkeley and Los Angeles : University of California Press, 2011. 377 p.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-405-7-70>

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК КУЛЬТУРНИЙ ФЕНОМЕН

Ганза К. А.

студентка 1 курсу факультету економіки та права

Міжнародний гуманітарний університет

Науковий керівник: Уварова Т. І.

кандидат мистецтвознавства,

*доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних
дисциплін*

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Сьогодні Штучний інтелект (ШІ) все більше входить у повсякденне життя сучасної людини і суспільства. Штучний інтелект (ШІ) – властивість інтелектуальних систем виконувати творчі функції, які традиційно вважаються прерогативою людини. Штучний інтелект – це галузь комп'ютерних наук, яка займається розробкою інтелектуальних машин, здатних виконувати завдання, що зазвичай вимагають людського інтелекту. Системи ШІ призначені для навчання на досвіді, розпізнавання закономірностей і прийняття рішень на основі вхідних даних. Ці системи можна навчити виконувати конкретні завдання, наприклад, розпізнавати зображення, розуміти природну мову або грати в ігри. Це не лише технологічне досягнення, а й культурний феномен, який пронизує багато різних життєвих сфер. Він впливає на наш спосіб життя і робить значний внесок у розвиток мистецтва, літератури, масової культури та етики.

Штучний інтелект у тому чи іншому розумінні повинен наблизитися до інтелекту природного і у ряді випадків використовуватися замість нього. Чим більше існуватиме ситуацій, в яких штучні інтелектуальні системи можуть замінити людей, тим інтелектуальнішими вважатимуться ці системи [1, ст. 8].

Штучний інтелект є відносно новою галуззю, поняття якого з'явилося ще в 50-х роках, і основна проблематика з того часу змінилася не суттєво. До 1949 року комп'ютерам не вистачало пам'яті для того, щоб говорити про створення штучного інтелекту. До того ж користування такими комп'ютерами було дуже дорогим задоволенням. Саме тому серйозні дослідження у цій сфері потребували суттєвого фінансування для того, щоб досягти результатів у цьому напрямі. Першим таким результатом стала програма «Логічний теоретик», яка імітувала людський підхід до розв'язання задач. Вона була представлена на науковій конференції у Дартмутському коледжі (Нью-Гемпшир, США) у 1956 році, де власне і було вигадане таке поняття як «Штучний інтелект» [2].

Незважаючи, що Штучний інтелект є відносно новою галуззю, вона активно стає частиною нашого життя. 31 жовтня 2023 року, згідно із заявою ООН, Генеральний секретар ООН Антоніу Гутерреш сформував Консультативний орган високого рівня зі штучного інтелекту, який об'єднує групу експертів для вироблення рекомендацій щодо використання штучного інтелекту. Як повідомляє Politico, 2 лютого 2024 року країни Європейського Союзу після тривалих переговорів одноголосно ухвалили законопроект про штучний інтелект. У ньому розглядаються два напрямки розвитку ШІ. Перший – це вирішення завдань, пов'язаних з наближенням спеціалізованих систем ШІ до людських можливостей та їх інтеграцією, що здійснюється за допомогою людської природи. Другий – створення штучного інтелекту, що передбачає інтеграцію вже створених систем ШІ в єдину систему, здатну вирішувати людські завдання [3].

Штучний інтелект відкриває нові можливості для творчих індустрій. Алгоритми машинного навчання допомагають художникам, письменникам і музикантам у їхній роботі. Наприклад, мистецькі алгоритми можуть створювати картини в стилі відомих майстрів або генерувати музику за певними стилістичними критеріями. Це відкриває нові горизонти для творчості та сприяє появі нових мистецьких напрямків. У галузі літератури ШІ можна використовувати не лише для автоматичного створення контенту, а й для аналізу текстів та прогнозування їхнього впливу на аудиторію. Такі новації дають можливості для персоналізації контенту та розвитку нових жанрів літератури.

Штучний інтелект вже сьогодні використовується у масовій культурі. Він відкриває безліч можливостей для творчості і відтворення нових форм мистецтва та літератури. ШІ може слугувати інструментом для творчих

людей, генеруючи для них ідеї. Музичні композитори можуть використовувати алгоритми для того, щоб створити нову композицію, а письменники – для розробки сюжетів своїх творів. Штучний інтелект може допомагати та аналізувати літературні тексти, порівнювати їх, виявляти тенденції та схожості, що допомагає розуміти їх значення та вплив, він дозволяє митцям експериментувати з різними стилями та жанрами, автоматично адаптуючи текст, що також розширює можливості творців у своїй діяльності.

Проблематика штучного інтелекту полягає саме в тому, що він може генерувати будь-який контент: від маленьких творів до справжніх картин, використовуючи алгоритми, що аналізують великий обсяг даних щодо даної йому задачі, та на основі отриманої інформації генерувати нові тексти, зображення, аудіо та відео, таким чином підриваючи традиційне розуміння автентичності та авторства.

Штучний інтелект впливає на сприйняття суспільством мистецтва, що викликає стурбованість як митців, так і широкого загалу поціновувачів мистецтва, через суттєвий його вплив на роль індивідуальної творчості. Слідкуючи за різними митцями в Інтернеті ми особливо часто бачимо як люди коментують їх твори словами «Навіщо нам тепер художники, якщо є ШІ»? «Скоро нам не потрібні будуть музиканти, музику можна створювати за допомогою штучного інтелекту», або «тепер письменники залишилися без роботи» та інші. Зустрічаються, навіть, парадоксальні ситуації, коли люди, які не відрізнивши витвори ШІ від людської творчості, взагалі знецінюють чужу працю, висловлюючись: «Це створили не ви, це згенеровано ШІ!». Все частіше ми можемо спостерігати як митцям доводиться вигадувати все нові способи доведення авторства на результати власної наукової та творчої діяльності, а багато з них просто здаються і кидають улюблену справу.

Але штучний інтелект не вміє створювати щось принципово нове, він досі не ідеальний і робить безліч помилок, виконуючи завдання, які надає йому людина. Існує багато випадків перевершення людського інтелекту штучним, але останній всього лише використовує вже існуючу інформацію і не здатен на мисленнєву діяльність, чим дуже поступається людині.

А отже, Штучний інтелект, безумовно, є сучасним культурним феноменом, який відкриває нові можливості для мистецтва, але водночас, викликає багато протиріч – не тільки естетичних, а й етичних. Здатність ШІ генерувати контент відкриває нові шляхи для розвитку і доступності культурних продуктів, але водночас підносить питання щодо автентичності та авторства. Розуміння та вирішення цих питань визначатиме майбутню взаємодію Штучного інтелекту та суспільства, забезпечуючи баланс між технологічними можливостями та людськими цінностями.

Важливо, щоб ШІ допомагав людині в розвитку науки, а не витісняв її, щоб зберегти різноманітність мистецтва та цінності культурної творчості в епоху штучного інтелекту.

Література:

1. Глибовець М., Олецький О. Штучний інтелект. Київ : КМ Акад., 2002. 371 с.

2. Койдан К. Коротка історія штучного інтелекту. *Український тиждень*. URL: <https://tyzhden.ua/korotka-istoriia-shtuchnoho-intelektu/>

3. Європарламент ухвалив закон, який регулює роботу штучного інтелекту. *Радіо Свобода*. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-shtuchnyu-intelekt-yevroparlament-zakon/32860293.html>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-405-7-71>

ФІЛОСОФСЬКЕ ЗНАЧЕННЯ НОВИХ ДОСЯГНЕНЬ У МУЗИЦІ

Горовенко М. Г.

*старший викладач кафедри музичного мистецтва та звукорежисури
Міжнародний гуманітарний університет
м. Одеса, Україна*

Музика завжди була не тільки мистецтвом, але й відображенням філософських ідей і концепцій. Кожен новий рух або розвиток у музичній сфері має своє філософське значення, яке варто розглянути.

Одним з таких нових розвитків є експериментальна музика. Цей напрямок дозволяє музикантам виходити за рамки традиційних музичних форм і створювати нові звучання. Філософський аспект цього руху полягає в тому, що він викликає питання про природу музики та її взаємодію зі слухачем. Чи може музика бути лише звуком, що викликає емоції, або вона має глибше значення? Ці питання відкривають дискусію про природу мистецтва і його роль у нашому житті.

Ще одним новим розвитком є використання технологій у музиці. Сучасні музиканти використовують комп'ютери, синтезатори та інші електронні пристрої для створення нових звуків і ефектів. Це відкриває нові можливості для творчості, але також ставить питання про вплив технологій на музичну культуру. Чи руйнують вони традиційні форми музики, чи допомагають розширити їх межі? Ці питання стимулюють дискусію про зв'язок між технологією та мистецтвом.